

Assignatura	20900 - La Filosofia en el Món Actual
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	20900 - La Filosofia en el Món Actual
Crèdits	2.4 presencials (60 Hores) 3.6 no presencials (90 Hores) 6 totals (150 Hores).
Grup	Grup 1, 2S(Campus Extens Experimental)
Semestre	Segon semestre
Idioma d'impartició	

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Miquel Ripoll Perelló				No hi ha sessions definides		

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau en Filosofia	Formació Bàsica	Primer curs	Grau
Grau en Història	Formació Bàsica	Primer curs	Grau
Grau en Història de l'Art	Formació Bàsica	Primer curs	Grau
Grau en Llengua i Literatura Catalanes	Formació Bàsica	Primer curs	Grau
Grau en Llengua i Literatura Espanyoles	Formació Bàsica	Primer curs	Grau
Grau en Estudis Anglesos	Formació Bàsica	Primer curs	Grau

Contextualització

La filosofia al món actual és una assignatura de caràcter introductori i de formació bàsica compartida en els estudis de Grau de Filosofia, Estudis Anglesos, Llengua i Literatura Catalana, Llengua i Literatura Espanyoles, Història i Història de l'Art, orientada a l'adquisició del coneixement filosòfic bàsic per poder analitzar el present. És una assignatura de caràcter teòric que combina classes magistrals amb anàlisis de textos. Respecte al contingut es desenvolupa un recorregut a través de les temàtiques més importants en la reflexió contemporània, des de la constitució de la racionalitat, passat per l'anàlisi del fet social, així com l'art i la història. De la mateixa manera, s'estudien els corrents filosòfics més importants d'avui dia a partir de la discussió de textos filosòfics rellevants. Pel seu caràcter teòric i introductori esdevé una eina cabdal per introduir

Requisits

Pautes de lectura assentades, així com esperit crític a l'hora de tractar els continguts. Actituds pel qüestionament i per valorar altres formes de pensar. Al ser una assignatura de Formació bàsica pels estudis de primer de grau no existeixen requisits previs pel que fa a la superació d'assignatures anteriors.

Competències

L'assignatura de Filosofia en el món actual té el propòsit de contribuir a l'adquisició de les competències que s'indiquen a continuació, les quals formen part del conjunt de competències establertes en els plans d'estudis adscrits a la branca de Filosofia.

Específiques

1. Coneixement de la terminologia filosòfica especialitzada i de la bibliografia essencial en filosofia, en especial en el marc de la filosofia contemporània.
2. Coneixement de les teories i les tècniques filosòfiques en relació amb la discussió dels grans problemes històrics de la filosofia teòrica, en concret en el marc de la filosofia contemporània.
3. Habilitats en l'ús d'eines i conceptes filosòfics per a l'anàlisi i comprensió dels temes actuals que permeti aplicar els coneixements al treball o vocació d'una forma professional.

Genèriques

1. Capacitat de raonament i reflexió crítica en les argumentacions filosòfiques.
2. Respecte a la pluralitat d'enfocaments i tradicions filosòfiques.
3. Habilitat d'investigació i aprenentatge autònom i de transmissió dels coneixements tan al públic especialitzat com al no especialitzat.

Continguts

Les competències de l'assignatura s'adquiriran a través de vuit temes transversals, en els quals s'incidirà sobre temes específics.

Continguts temàtics

Tema 1. Elements per una comprensió del món actual des de la història de la filosofia

- 2 -Cap el concepte d'actualitat. Per què pensar després de l'11 de setembre?
- 4 -Reconstrucció de les runes del segle XX. Ha acabat la història?
- 6 -La fractura amb la modernitat. La segona guerra mundial i el canvi de paradigma

Tema 2. La filosofia i Europa. El naixement grec

- 2 -L'encís del que *hi ha*, el sorgiment del pensament filosòfic.
- 4 -Formació dels conceptes bàsics del pensament occidental. El pes de la tradició.
- 6 -L'herència filosòfica de l'Europa actual. Elements per un pensament futur

Tema 3. Concepte i sentit de la Modernitat. El desenvolupament de la Modernitat a la Modernitat tardana i Postmodernitat. Filosofia i diversitat cultural

- 2 -Desenvolupament de la il·lustració i sorgiment del conceptes moderns d'autonomia i racionalitat.

- 4 -El desencís de la raó? Postmodernitat i ruptura amb la història. Modernitat tardana i globalització. Aproximació a una comprensió filosòfica del present.
- 6 -Diversitat cultural i postcolonialisme. Occident i configuració de l'altre cultural.

Tema 4. Filosofia i Raó. Descobriment i desenvolupament de la Racionalitat. L'altre de la Raó

- 2 -El sorgiment de la racionalitat científica. Ciència i tècnica com a rectors de l'actualitat.
- 4 -Cientificitat, experiència, món de la vida. Sistemes autònoms i pautes culturals del capitalisme avançat.
- 6 -Canvi de racionalitat i ruptura amb la tradició. Crítica dels models epistemològics unitaris.
- 8 -La raó contra les cordes. Passió i follia. Paper de la psicoanàlisi en la crítica de la noció de consciència, racionalitat i subjecte.

Tema 5. Filosofia i societat. Polis, ciutat moderna, Estat Global. El sentit de cada un d'ells amb relació a la filosofia. La filosofia i l'altre

- 2 -La filosofia a la Polis grega. Les ciutats industrials i el pensament modern. Conexions en xarxa i el qüestionament del present.
- 4 -Les societats complexes. Formació de les institucions de la modernitat. Canvi de paradigma, Institucions transnacionals i risc global.
- 6 -Els límits de la ciutat global. Alteritat i exclusió de modes de vida.
- 8 -Moviments socials i feminisme

Tema 6. Filosofia i religió. Diferències i perspectives

- 2 -Pensament religiós i pensament filosòfic, conceptes bàsics. Crítica moderna de la religió. Autonomia i heteronomia.
- 4 -El paper del pensament filosòfic en les religions del llibre. Filosofia i Cristianisme, Filosofia i Judaisme, Filosofia i Islam.
- 6 -Les religions orientals a la llum de la reflexió filosòfica occidental.
- 8 -Món postreligiós i ressorgiment del fonamentalisme.
- 10 -Filosofia i ateisme

Tema 7. Filosofia i art en la formació del món actual

- 2 -La realitat artística com expressió i font del pensament filosòfic.
- 4 -Ruptura dels gèneres. Crítica contemporània de les categories estètiques.
- 6 -Estetització generalitzada i indústria cultural.
- 8 -A l'abast de tothom, cultura de masses i societat de consum.

Tema 8. Perspectives actuals. Teoria Crítica. Fenomenologia i hermenèutica. Filosofia Analítica

- 2 -L'escola de Frankfurt i el pensament crític.
- 4 -La deriva de la fenomenologia i la consolidació del pensament hermenèutic.
- 6 -El pensament francès de la diferència.
- 8 -El pensament analític anglosaxó i el pragmatisme.
- 10 -Darreres tendències.

Metodologia docent

S'han de detallar les modalitats organitzatives, els tipus d'agrupació i la metodologia (i la durada de cada sessió) que s'empraran per aconseguir els objectius de l'assignatura. Els tipus d'agrupament i les activitats formatives s'han d'establir d'acord amb els articles 27 i 28 del reglament d'ordenació dels ensenyaments universitaris de grau de la UIB.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu el professor establirà els fonaments teòrics i els continguts essencials de la matèria. A més es donarà informació per a cada tema, sobre el mètode de treball aconsellable i el material didàctic que l'alumne haurà d'utilitzar per preparar de forma autònoma els continguts
Classes pràctiques	Pràctiques presencials- Comentari de text	Grup gran (G)	Mitjançant el comentari de text filosòfics es tractaran problemes de relleu d'una forma teòrica. Els alumnes hauran de seguir activament la lectura dels textos plantejant dits problemes amb la seva pròpia interpretació
Avaluació	Examen parcial	Grup gran (G)	Al llarg del semestre l'alumnat realitzarà dues proves parcials de comentari de text. Aquesta avaluació permetrà avaluar si l'alumne coneix i sap aplicar els continguts tractats en l'anàlisi directa de textos filosòfics. Cada prova tindrà una durada de 2 hores
Avaluació	Examen global	Grup gran (G)	Es realitzarà un examen global corresponent a la convocatòria oficial i un examen global corresponent al període de recuperació. Aquesta avaluació permetrà valorar si l'alumne coneix i sap aplicar correctament els continguts apresos al llarg del semestre. Cada examen global tindrà una durada de 4 hores

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Preparació de les unitats didàctiques	Després de l'exposició per part del professor de les classes magistrals, l'alumne haurà d'aprofundir en la matèria a partir de la bibliografia que es facilitarà per cada tema
Estudi i treball autònom individual	Pràctiques presencials- Comentaris de text	L'estudiant abans de cada classe de comentari de text, haurà de llegir els textos filosòfics facilitats pel professor, intentant plantejar dubtes i problemes que allí es troben per tal de confrontar-los amb les explicacions que n'oferirà el professor en la seva exposició

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		60	2.4	40
Classes teòriques	Classes magistrals	26	1.04	17.33
Classes pràctiques	Pràctiques presencials- Comentari de text	26	1.04	17.33
Avaluació	Examen parcial	4	0.16	2.67
Avaluació	Examen global	4	0.16	2.67
Total		150	6	100

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball no presencial		90	3.6	60
Estudi i treball autònom individual	Preparació de les unitats didàctiques	45	1.8	30
Estudi i treball autònom individual	Pràctiques presencials- Comentaris de text	45	1.8	30
Total		150	6	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes en l'assignatura seran valorades mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació. A la taula del present apartat es descriu per cada procediment d'avaluació, la tipologia, els criteris d'avaluació i el seu pes en la qualificació de l'assignatura. L'alumne obtindrà una qualificació numèrica entre 0 i 10 per a cada activitat avaluativa, la qual serà ponderada segons el seu pes, a fi d'obtenir la qualificació global.

Examen parcial

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	Al llarg del semestre l'alumnat realitzarà dues proves parcials de comentari de text. Aquesta avaluació permetrà avaluar si l'alumne coneix i sap aplicar els continguts tractats en l'anàlisi directa de textos filosòfics. Cada prova tindrà una durada de 2 hores
Criteris d'avaluació	-Adequació de la terminologia filosòfica emprada. Correcció sintètica i analítica en relació al contingut - Format: Fragment d'un text tractat a les classes teòriques de comentari de text. Preguntes com a guia de lectura de dit fragment (vocabulari, tema, etc...)

Percentatge de la qualificació final: 50% per l'itinerari A

Examen global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (Recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen global corresponent a la convocatòria oficial i un examen global corresponent al període de recuperació. Aquesta avaluació permetrà valorar si l'alumne coneix i sap aplicar correctament els continguts apresos al llarg del semestre. Cada examen global tindrà una durada de 4 hores
Criteris d'avaluació	-Adequació de la terminologia filosòfica emprada -Correcció sintètica i relacional dels continguts de l'assignatura -Capacitat de valoració sobre els problemes tractats al llarg del curs -Format: Preguntes de

desenvolupament sobre els continguts tractats al llarg del curs. El criteri numèric d'avaluació s'adjuntarà amb l'enunciat de la prova

Percentatge de la qualificació final: 50% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- Terricabras, J.M. (2001): El pensament filosòfic i científic II. El segle XX. Ed.Universitat Oberta e Catalunya, Barcelona.
- Sarrió Mora, A. ed (2009): Lecturas de filosofia. Ed. Akal, Madrid.
- Papineau, D. (2008): Filosofia. Ed.Blume, Barcelona.

Bibliografia complementària

- Vattimo, G. ed. (2001): La secularización de la filosofía. Hermeneutica y posmodernidad. Ed.Gedisa, Barcelona.
- Lyon, D. (2005): Postmodernidad. Ed. Alianza, Madrid.
- Cruz, M. (2008): Filosofía de la historia. Ed.Alianza, Madrid.
- Garrido,M.; Valdés, L.M.; Arenas, L. (coords.)(2005): El legado filosófico y científico del siglo XX. Ed. Càtedra, Madrid.
- Gadamer, H.G. (1993): Elogio de la teoría.Edicions62, Barcelona.
- Pardo, J.L. (2007): Esto no es música. Introducción al malestar en la cultura de masas. Ed. Galaxia Gutenberg-Círculo de lectores, Barcelona.
- Onfray, M. (2007): La força d'existir. Manifest hedonista.Ed.Edicions de 1984, Barcelona.
- Foucault, M. (1982): L'ordre del discurs. Ed.Laia, Barcelona.
- Gabilondo, A. (2001): La vuelta del otro. Diferencia, identidad, alteridad. Ed. Trotta, Madrid.
- Vilar, G. (2005): Las razones del arte. Ed.La Balsa de la Medusa, Madrid.
- Urmeneta, V.H. (2007): Espacio, tiempo y sociedad. Variaciones sobre Durkheim, Halbwach, Gurvitch, Foucault y Bordieu. Ed. Akal, Madrid.
- Arendt, H. (1997): ¿Qué es la política?. Ed. Paidós, Barcelona.

Altres recursos

A principi del segon semestre els estudiats tindran a la seva disposició, al servei de copisteria de l'edifici Ramon Llull, un dossier amb els temes detallats, fragments de textos de filòsofs contemporanis i actuals que es tractaran al llarg de les classes teòriques de comentari de text, així com una bibliografia acurada i extensa per cada tema o unitat didàctica.

